

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa I.B.
przeciwko T.C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 września 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) zasądza od T.C. na rzecz I.B. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu,

ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego T.C. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], z dnia 4 września 2019 r.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący T.C. wskazał na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt. 1) k.p.c., formułując zagadnienie prawne dotyczące „charakteru zapisu zawartego w treści weksla, w którym to w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości została wskazana osoba wystawcy weksla, przy jednoczesnym złożeniu podpisu na tym dokumencie przez inną niż wskazany wystawca osobę”. Powyższa kwestia, w ocenie skarżącego, wywołała, w konsekwencji, wątpliwości, „czy w świetle przepisu art. 101 pkt 7 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r., Prawo wekslowe (Dz.U. z 2016 r., nr 160, t.j.), tak skonstruowany weksel może zostać uznany za ważny i w konsekwencji czy osoba, która złożyła podpis pod tak sporządzonym wekslem może zostać uznana za jego wystawcę, a tym samym za osobę, która zaciągnęła zobowiązanie wekslowe”.

Wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odniósł skutku. Odnosząc się do powołanej przez pozwanego T.C. przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę

kasacyjną do rozpoznania, jeżeli skarżący wykaże, że wskazane przez niego zagadnienie prawne posiada właściwość „istotności”, która polega na tym, że zagadnienie to stanowi kwestię dotychczas niewyjaśnioną i nierozwiązaną w orzecznictwie sądowym, a więc cechujące się nowością, a którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. Nadto, zaakcentowanie istotności tego zagadnienia oznacza też, że ustawodawca w tym przypadku uwidacznia wyjątkowość skargi kasacyjnej, w systemie środków zaskarżenia oraz supremację Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego. W rezultacie powołanie się na tę przesłankę przedsądu, wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. dotychczasowe orzeczenia Sądu Najwyższego, np.: postanowienie z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/2018 r., niepubl.; postanowienie z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 13/2018, niepubl.; postanowienie z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl.). Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem prawnym oraz czy jest to zagadnienie istotne (por. postanowienie SN z dnia 13 lipca 2012 r., III UK 7/12, nie publ.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że kwestia zaprezentowana przez skarżącego, w ramach art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. nie spełnia wymogów stawianych tej przesłance w ramach przedsądu. Sformułowane przez T.C. zagadnienie sprowadzało się do potrzeby dokonania przez Sąd Najwyższy oceny i interpretacji „charakteru zapisu zawartego w treści weksla, w którym to w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości została wskazana osoba wystawcy weksla, przy jednoczesnym złożeniu podpisu na tym dokumencie przez inną niż wskazany wystawca osobę”. Odnosząc się do zaprezentowanych w skardze kasacyjnej przez T.C. wątpliwości, sprowadzających się jednocześnie do rekomendowanego temu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego, stwierdzić należy, że kwestia ta została już w orzecznictwie tego Sądu w sposób nie budzący wątpliwości wyjaśniona. Świadczy o tym fakcie wiele rozstrzygnięć, w których przesądzono, że wystawcą weksla jest ten kto weksel podpisał (por. wyrok SN z dnia 7 grudnia 2000 r., II CKN 317/00, nie publ.). Podpis

wystawcy musi być własnoręczny i powinien znajdować się na przedniej stronie pod tekstem weksla. Wynika to z jego przeznaczenia, gdyż finalizuje on treść dokumentu wyznaczając zakres oświadczenia woli podpisanego i podkreślając jego niezmienność. W dalszej kolejności stwierdzić również należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono też, iż warunkiem odpowiedzialności wekslowej dłużników wekslowych jest złożenie własnoręcznego podpisu na wekslu (względnie złożenie podpisu przez pełnomocnika z zaznaczeniem stosunku pełnomocnictwa). Z weksla odpowiada każda osoba, która się na nim podpisała, a w szczególności wystawca weksla własnego jako dłużnik główny. Dług wekslowy wystawcy weksla własnego jest długiem związanym z jego osobą. Podpis wystawcy weksla określa się bowiem jako wymóg konieczny zobowiązania wekslowego osoby wystawcy. Na równi z podpisanym na wekslu odpowiadają jedynie ci, którzy wstąpili w jego miejsce na mocy sukcesji uniwersalnej np. spadkobiercy dłużnika wekslowego (por. wyrok SN z dnia 4 kwietnia 2007 r., V CSK 3/07, nie publ.). Nadto należy też dodać, że zarekomendowane Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne, nie odznaczało się istotnością z uwagi na to, że występująca w sprawie kwestia wekslowa posiadała charakter uboczny. Sąd II instancji ostatecznie orzekł w oparciu o zobowiązaniowy stosunek podstawowy, to jest umowę pożyczki, w rezultacie, wchodzące w rachubę, w przedmiotowej sprawie zagadnienie podpisu na wekslu było obojętne dla jej finalnego rozstrzygnięcia.

Konkludując, w przedmiotowej sprawie, powołana przez skarżącego przesłanka „istotnego zagadnienia prawnego” nie została w dostateczny sposób wykazana. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono bowiem wyczerpująco rekomendowaną temu Sądowi kwestię. Sąd Najwyższy nie dopatrył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw